

Werkplan halve euro 2025

Beschikbaar budget voor 2025 is 4 979 892 EUR (0,73 EUR x 6 821 770 inwoners op 1/1/2025)

Conform artikel 4 van de huidige overeenkomst tussen Fost Plus en het Vlaamse Gewest met betrekking tot de besteding van de middelen voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het interregionaal samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakingsafval, stelt de OVAM het werkprogramma voor het jaar 2025 inzake het beheer van verpakingsafval voor

Het werkplan halve euro kadert in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus en omvat acties, initiatieven, projecten, campagnes, studies, onderzoeken betreffende de preventie en het beheer van het huishoudelijk verpakingsafval van en voor alle mogelijke doelgroepen

Uitgangspunt is continuïteit, met uitbreiding of verdieping van reeds opgestarte initiatieven, het afronden van volbrachte acties en de opstart van nieuwe initiatieven. Naast zwerfvuil ligt het accent van het werkplan 2025 voornamelijk op het sorteren buitenshuis en preventie en hergebruik van éénmalige verpakkingen

Het plan is opgedeeld in volgende hoofdthema's: aanpak zwerfvuil, preventie en hergebruik, sorteren buitenshuis, studies en beleidsontwikkeling, communicatie en sensibilisering. Per project wordt alleen het budget vermeld dat nodig wordt geacht voor de concrete uitvoering ervan in 2025. Het vermeld budget is steeds inclusief btw.

1 Zwerfvuil

Uitvoering operationeel plan zwerfvuil en slukstorten. Dit is het jaarlijks werkplan voor Mooimakers en wordt opgevolgd door het Beslissingsorgaan Openbare Netheld. We voorzien een bijdrage van 2 600 000 EUR vanuit het werkplan halve euro. Voor een gedetailleerde budgettering wordt verwezen naar het operationeel plan zwerfvuil en slukstorten 2025.

Totaal budget voorzien: 2.600.000 EUR

2 Preventie en hergebruik

2.1 Opvolging Vlaams beleid preventie en hergebruik verpakkingen

Met reserves uit de halve euro is in 2021 de Green Deal 'Anders Verpakt' opgestart in 2021, die loopt tot midden 2025. Binnen dit werkplan wordt 1 VTE ter ondersteuning van het Vlaams beleid voor preventie en hergebruik, o.a. voor de opvolging van deze Green Deal voorzien. In 2025 wordt de Green Deal 'Anders verpakt' geevalueerd en werken we een vervolgtraject uit.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR

2.2 Ondersteuning preventie en hergebruik

Vanuit het gezamenlijk objectief van de OVAM en Fost Plus om sterker in te zetten op preventie en hergebruik wordt ook een werkingsbudget voorzien om in Vlaanderen specifieke accenten te kunnen leggen bijkomend op de actieplannen "vermijden en verminderen van verpakkingen" en "hergebruik" die Fost Plus conform artikel 33 en 34 van zijn erkenning moet opmaken. De specifieke besteding van de middelen zal door de stuurgroep in 2025 bekeken worden in functie van opportuniteiten voor Vlaanderen binnen de actieplannen van Fost Plus, alsook op basis van de evaluatie van de GDAV.

Totaal budget voorzien: 150.000 EUR

3 Sorteren buitenshuis

Stimuleren van buitenshuis sorteren is één van de prioriteiten binnen het werkplan. Het werkplan bevat zowel acties om zowel binnen gesloten omgevingen, zoals bedrijven en scholen, als op meer open omgevingen zoals het strand meer verpakkingen te capteren voor recyclage, als handhaving op bronsortering. Het betreft enkel acties die specifiek zijn voor het Vlaamse Gewest.

3.1 Kust – Toerisme

Ondersteuning van acties uit het 'Kustprogramma' van de OVAM in de kuststeden, de provincie West-Vlaanderen, Horeca Vlaanderen en Westtoer, waaronder

- Communicatie voor verblijfstoeristen (aangepaste afvalkalender)
- Herhaling van een sensibiliserende communicatieactie in zomerperiode o.a. via kusttram en sociale media
- Verdere acties om de selectieve inzameling op het strand te verbeteren, opgevolgd via de kustwerkgroep. Deze ondersteuning omvat aangepaste infrastructuur om de zichtbaarheid te verbeteren (signalisatie, meer sorteereilanden en masten), met opvolging van de kwaliteit, eventuele voorsortering van de pmd-stroom bij onvoldoende kwaliteit en mogelijke aanpassingen van de infrastructuur rekening houdend met ergonomische criteria

Totaal budget voorzien: 200.000€

3.2 Evenementen- en cateringbeleid

3.2.1 Twee VTE's voor het begeleiden en informeren van kleine en middelgrote evenementen met als doel deze te verduurzamen, inclusief

- Financiële ondersteuning van maximaal 10 evenementen van lokale besturen die een begeleidingstraject aanvragen
- Organisatoren maximaal informeren en sensibiliseren over de verplichtingen inzake afvalbeheer, herbruikbaar cateringmateriaal en preventie, over de mogelijkheden om minder afval te produceren en om meer te verduurzamen
- Organiseren van een conferentie om te informeren en sensibiliseren rond herbruikbaar cateringmateriaal
- Begeleiding en inspiratie bij implementatie van de nieuwe regels rond drank- en eetverpakkingen op evenementen en communicatie over best cases op de Groenevent webpagina
- Inspireren van het evenementenbeleid van intercommunales en hun gemeenten naar duurzaamheid
- Organiseren van praktijkbezoeken om organisatoren te inspireren hoe de wetgeving in de praktijk te brengen
- Organiseren van overleg met stakeholders zoals kermisfederaties, carnavalfederaties, en mogelijkheden verkennen tot de opmaak van een charter rond strooiafval op carnaval
- Vernieuwen van de Groeneventscan
- Evalueren van de wetgeving o.a. via een jaarlijkse bevraging van organisatoren en leveranciers
-

Totaal budget voorzien: 275.000 EUR

3.2.2 Onderhoudsbudget voor evenementenkits voor intercommunales

Totaal budget voorzien: 15.000 EUR

3.3 Scholen/educatie

Verderzetting en continuïteit van de educatieve vormingen, bijkomend aan het aantal vormingen reeds voorzien door Fost Plus en met behoud van de quota per intercommunale. Er is hierbij rekening gehouden met de indexatie uurlonen/prestaties van de animatoren

- Kleuteronderwijs, Viesvuilland
- Lager onderwijs, Labo
- Middelbaar onderwijs up-to-date houden en promoten van het educatief aanbod 'Ik zie wat jij niet ziet'. Parallel hieraan alternatieve aanpak of bijkomende initiatieven ontwikkelen voor deze doelgroep

In de loop van '25 zal het scholenaanbod tegen het licht gehouden worden

Totaal budget voorzien: 475.000€

3.4 Sorteren in bedrijven

3.4.1 Algemene sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven

Om sorteergedrag bij te sturen is er zowel handhaving (zie 3.4.3) als sensibilisering nodig. De pmd sorteercampagne heeft een sterk recruiterend karakter daarom zetten we deze verder in 2025. Zo is er ook continuïteit in de communicatie-acties.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR

3.4.2 Kwaliteitsactie bedrijven

De nood bij bedrijven om extra focus te leggen op de sorteerkwaliteit blijft een realiteit. Vandaag is er enerzijds contaminatie van PMD-stroom maar evengoed sorteerbare items die in het restafval verdwijnen. Daarom stellen we voor om ipv de call-actie in het verleden, eenduidig in te zetten op de kwaliteit met een gerichte mailingactie (e-mail) naar die bedrijven die al sorteren. Deze actie draagt ertoe bij om de gecapteerde hoeveelheden pmd buitenshuis kwalitatief te verhogen.

Totaal budget voorzien: 25.000 EUR

3.4.3 Selectieve inzamelplicht bedrijven

1,75 VTE handhavers worden ingezet om de verplichte bronsortering bij bedrijven te controleren, met de focus op pmd. Dit traject wordt kwalitatief en kwantitatief geëvalueerd en bijgestuurd en heeft duidelijk impact op het terrein. De controleacties van deze handhavers worden verdergezet in 2025.

Totaal budget voorzien: 179.000 EUR

3.5 Specifieke doelgroepen

Het leveren van sensibiliserend materiaal en desgevallend aangepast materiaal om selectieve inzameling van pmd buitenshuis te bevorderen voor specifieke doelgroepen. In 2025 zal voornamelijk verder ingezet worden op nazorg van eerder bewerkte doelgroepen in het kader van de uitgebreide pmd-sorteerboodschap, maar ook nieuwe potentiële doelgroepen kunnen benaderd worden. Ook optimalisering selectieve inzameling bij hoogbouw valt hieronder.

Totaal budget voorzien: 25.000 EUR

4 Studies & beleidsontwikkeling

4.1 Verpakkingsaudits

In samenwerking met Valipac worden bijkomende verpakkingsaudits uitgevoerd bij bedrijven in Vlaanderen om hun verpakkingen te optimaliseren. Ook in 2025 zullen deze audits evenals de evaluaties uitgevoerd worden.

Totaal budget voorzien: 20.000 EUR

4.2 Studie milieu-impact, standaardisatie en logistiek herbruikbare verpakkingen.

4.2.1 Verderzetting/uitbreiding studie milieu-impact van herbruikbare recipienten

Naast de voedingsverpakkingen, willen we ook in andere sectoren (niet voedingsverpakkingen, bv kledij/schoenen, verzendverpakkingen in e-commerce, wasmiddelen, ...) de milieu-impact van herbruikbare verpakkingen vergelijken met eenmalige en tegelijk nagaan welke maatregelen (infrastructuur, technologie, logistiek, ...) nodig zijn om de inzet van herbruikbare verpakkingen te faciliteren. Deze studie is opgemaakt, begroot en gegund in 2024 en zal in 2025 worden uitgevoerd.

Totaal budget voorzien: pro memorie

4.2.2 Onderzoek naar standaardisatie van herbruikbare verpakkingen

Het succesverhaal van retour glazen bierflessen wordt mee bepaald door het feit dat deze grotendeels gestandaardiseerd zijn, inclusief de bakken, maar via etikettering toch kunnen gebrand worden. Via een onafhankelijk onderzoek willen we nagaan voor welke producten een standaardisatie mogelijk is en hoe die standaard herbruikbare verpakking er dan best moet uitzien. Dit onderzoek is opgemaakt, begroot en gegund in 2024 en zal in 2025 worden uitgevoerd.

Totaal budget voorzien: pro memorie

4.3 Vernieuwing Groeneventscaan

De Groeneventscaan helpt sinds 2010 evenementorganisatoren om duurzame keuzes te maken aan de hand van 8 thema's: afval, mobiliteit, water, energie, materialen, ruimte, catering en beleid. Sinds

2022 kunnen er echter geen nieuwe upgrade of updates meer gebeuren. Bovendien is het platform verouderd. Er is nood aan vernieuwing en verbetering op maat van de lokale verenigingen, gemeentes en intercommunales voor voornamelijk kleine, en soms ook middelgrote evenementen. De Groeneventscaan wordt in een tweestapstraject vernieuwd. Het eerste deeltraject loopt in 2025-2026 en zal een inhoudelijk stappenkader uitwerken voor evenementen van lokale besturen en verenigingen. Dit kader biedt de mogelijkheid om er vervolgens een online tool van te maken in deel 2 van dit traject. De inhoud van het tweede deel van het traject wordt beoordeeld na deel 1. Momenteel voorzien we daarvoor de periode 2026-2027 om een online tool te ontwikkelen uit het stappenkader.

Totaal budget voorzien voor deel 1: 100.000 euro

4.4 Ondersteuning lokale besturen

4.4.1 Projecten lokale besturen: preventie en selectieve inzameling van verpakkingen. Lokale besturen, intergemeentelijke samenwerkingen of privaatrechtelijke inzamelaars in samenwerking met lokale besturen kunnen financiële steun vragen voor hun projecten. Elk project komt in aanmerking dat ofwel

- Betrekking heeft op optimalisatie van de selectieve inzameling van verpakkingsmaterialen
- Gericht is op preventie van verpakkingen of op het stimuleren van selectieve inzameling on-the-go

Een document met richtlijnen en projectfiche om de projectvoorstellen in te dienen, staat online op de website van de OVAM en Fost Plus.

Totaal budget voorzien: 150.000 EUR

4.4.2 Raamcontract herbruikbaar eetgerei voor evenementen

Lokale besturen, intergemeentelijke samenwerkingen en provinciebesturen stimuleren om zelf herbruikbaar eetgerei te huren via een raamcontract, waarvan de standhouders gebruik kunnen maken tijdens evenementen van een lokaal bestuur. Deze ondersteuning is in 2024 opgezet en loopt door tot eind 2025 op het budget voorzien in 2024.

Totaal budget voorzien: pro memorie

5. Communicatie en sensibilisering

5.1 Hoffelijkheidscampagne tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars

Sinds 2016 voert Interafval jaarlijks een communicatiecampagne ter verbetering van de hoffelijkheid tegenover de afvalinzamelaars en recyclageparkwachters. Deze campagne wordt ook in 2025 voorzien.

Totaal budget voorzien: 40.000 EUR

5.2 Bijdrage KWIT-campagne

In 2025 wil de OVAM het KWIT-verhaal sterker maken door 1 à 2 bredere campagnes te voeren met meer impact en een groter bereik. De OVAM zal het budget vanuit het werkplan halve euro enkel inzetten voor het onderdeel verpakkingen en aanvullen met middelen uit C-Martlife.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR

Overzicht van de geraamde budgetten in 2025:

Nr.	Actie	Geraamd budget (EUR) incl BTW
1	Zwerfvuil	
	Uitvoering operationeel plan zwerfvuil	2 600 000
2	Preventie en hergebruik	
2 1	Opvolging Vlaams beleid preventie en hergebruik verpakkingen	100 000
2 2	Ondersteuning preventie en hergebruik	150 000
3	Sorteren buitenshuis	
3 1	Kust + toerisme	200 000
3 2	Evenementen- en cateringbeleid	
3 2 1	Twee VTE's voor het begeleiden en informeren van kleine en middelgrote evenementen	275 000
3 2 2	Onderhoudsbudget voor IC-evenementenkits	15 000
3 3	Scholen/educatie	475 000
3 4	Sorteren in bedrijven	
3 4 1	Algemene sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven	100 000
3 4 2	Bedrijvenactie - call center	25 000
3 4 3	Selectieve inzamelplicht bedrijven	179 000
3 5	Specifieke doelgroepen	25 000
4	Studies & beleidsontwikkeling	
4 1	Verpakkingsaudits	20 000
4 2	Studie milieu-impact, standaardisatie en logistiek van herbruikbare verpakkingen	
4 2 1	Verderzetting/uitbreiding studie milieu-impact van herbruikbare recipienten	<i>pro memorie</i>
4 2 2	Onderzoek naar standaardisatie van herbruikbare verpakkingen	<i>pro memorie</i>
4 3	Vernieuwing Groeneventscan	100 000
4 4	Ondersteuning lokale besturen	
4 4 1	Projecten lokale besturen preventie en selectieve inzameling van verpakkingen	150 000
4 4 2	Raamcontract herbruikbaar cateringmateriaal	<i>pro memorie</i>
5	Communicatie en sensibilisering	
5 1	Hoffelijkheidscampagne gericht tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars	40 000
5 2	Bijdrage KWIT-campagne verpakkingen	100 000
	Totaal	4.554.000
	Subsidieerbare investeringen via subsidiebesluit (*)	350 000
	Totaal geraamd budget	4.904.000
	Eventueel Aanvullende schijf voor subsidies (*)	150 000
	Beschikbaar budget	4.979.892

(*) De 350.000 EUR bestemd voor subsidies wordt gebruikt voor investeringen van lokale besturen om het zwerfvuilbeleid te ondersteunen en gestort vóór 1 maart 2025. Uitgaande van een verantwoording op basis van de ingediende subsidieaanvragen op 1 september 2025, kan een aanvullende schijf voor subsidies overgemaakt worden en gestort vóór 15 oktober 2025, met een maximum van 150.000 EUR.

Het gebudgetteerde bedrag overschrijdt het voor 2025 geraamde beschikbare bedrag niet, tenzij de aanvullende schijf voor subsidies wordt aangesproken. Indien deze aanvullende schijf wordt aangesproken, zal dit opgenomen worden binnen het totaal gebudgetteerd budget van dit werkplan. Indien er binnen dit budget geen middelen beschikbaar zijn kan dit gedekt worden met niet-bestede bedragen in de reserves.

Bijkomend op de middelen voorzien in punt 1 van dit werkplan, zal voor de uitvoering van het Operationeel Plan Mooimakers voor 2025 1.655.000 euro uit de reserves worden ingezet. Dit betreft 1.000.000 dat binnen de halve euro was gereserveerd voor het project De Click en niet wordt uitgevoerd plus 655.000 euro uit de reguliere reserves.

Daarnaast zal in 2025 85.000 euro uit de reserves worden ingezet voor het Handhavingsleertraject van de OVAM.

Zoals bepaald in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus met betrekking tot de besteding van de middelen van de halve euro, kunnen het programma en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen bijgestuurd worden binnen het gebudgetteerd budget.

Dit kan gebeuren door de Stuurgroep halve euro (met vertegenwoordigers van Fost Plus en de OVAM) tijdens het regelmatig overleg of per e-mail.

Voor akkoord,

28 FEB 2025

Jo Brouns,
Vlaams minister van Omgeving en Landbouw